

Съобщение за пресата

Люксембург, 30 юни 2022 г.

Одиторите на ЕС виждат потенциални рискове в използването на външни консултанти от страна на Европейската КОМИСИЯ

Начинът, по който Европейската комисия използва услугите на външни консултанти, не гарантира напълно максимална икономическа ефективност или защита на нейните интереси. Това се посочва в доклада, публикуван днес от Европейската сметна палата. В нормативната рамка, уреждаща използването на тези услуги, има значителни пропуски, които водят до потенциални рискове, свързани с концентрация на доставчици, прекомерна зависимост и евентуални конфликти на интереси. Всички тези недостатъци не се наблюдават в достатъчна степен. Одиторите изтъкват и слабости в начина на работа на консултантите и оценката на добавената стойност от нея.

Те констатира, че информационната система на Европейската комисия не може да покаже пълната картина на нейната работа с външни консултанти. Тя определено използва все повече такива услуги за различни съветнически и подпомагащи дейности. През последните години Комисията сключва договори на стойност около 1 млрд. евро годишно за широк спектър от услуги, включващи консултантски дейности, проучвания, оценки и изследвания. Външните изпълнители участват в изпълнението главно на политиките на ЕС за съседство и разширяване, международните партньорства, инструментите на външната политика и действията в областта на околната среда и климата. Одиторите провериха дали Комисията успява да постигне икономическа ефективност и да защитава интересите си.

„Възлагането на някои дейности на външни изпълнители може да бъде полезно, а понякога е и необходимо“, заяви Франсоа-Роже Казала, членът на ЕСП, отговарящ за одита. „Въпреки това Европейската комисия трябва да следи за това да получава максимална икономическа изгода от изразходваните средства. Необходими са повече прозрачност и отчетност относно дейностите, които могат да бъдат възлагани на външни изпълнители, и относно начина, по който се управляват рисковете от концентрация на доставчици, прекомерна зависимост и конфликти на интереси.

Настоящото съобщение за пресата има за цел да представи основните послания на изготвения от Европейската сметна палата специален доклад. Пълният текст на документа е публикуван на eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Надявам се нашият доклад да спомогне за това администрацията на ЕС да предприеме стъпки в тази посока.“

Одиторите откриха пропуски в рамката, уреждаща ангажирането на външни консултанти. По-конкретно, по отношение на консултантските и изследователските дейности, които представляват близо 80 % от стойността на възложените договори, липсват насоки за това до каква степен могат да бъдат възлагани задачи на консултанти, каква е дефиницията за „услуги на външни консултанти“ и кои възможности и капацитет следва да се запазят вътре в Комисията. Освен това за някои консултантски услуги за изпълнение на повтарящи се задачи, преди да отправи нови искания за възлагане на обществени поръчки, Комисията не извършва анализи на разходите и ползите и на потребностите, за да се преценят относителните предимства на използването на външни доставчици вместо вътрешен персонал.

Въпреки че използваните от Комисията критерии при подбора на оферти са подходящи, тя не е наблюдавала и управлявала в достатъчна степен някои значими рискове, свързани с използването на външни консултанти. Сред тях са рисковете от концентрация на доставчици и прекомерна зависимост от сравнително малко на брой доставчици на услуги. През периода, който е предмет на анализа на ЕСП, Европейската комисия е сключила договори с 2769 външни консултанти. От тях на десетте най-големи доставчици се падат 22 % (приблизително 600 млн. евро) от общата договорена сума за одитирания период. С други думи, някои структури на Комисията разчитат в значителна степен на сравнително малък брой изпълнители. Не е рядкост един изпълнител неколккратно да печели договори в продължение на няколко години, въпреки че редовно се организират открити тържни процедури

Рискът от концентрация на поръчките върху малко на брой външни консултанти води до риск някои доставчици с богат опит в работата с Комисията да печелят повече договори. Одиторите на ЕС констатираха например, че някои доставчици изпълняват комбинация от различни услуги (консултации, изпълнение и оценки) за една единствена генерална дирекция, което им дава сравнително предимство, тъй като те участват в разработването, осъществяването и оценката на една и съща политика на ЕС. Комисията е въвела процедури за откриване и предотвратяване на потенциални конфликти на интереси. Това обаче са формални проверки, които сами по себе си не могат да гарантират, че рисковете от конфликт на интереси са преодолени.

Одиторите на ЕС потвърждават, че преди да пристъпи към плащане, Комисията е проверявала дали консултантите са предоставили услугите с изискуемото качество. Въпреки това тя не е оценявала последователно работата на външните консултанти, освен по отношение на услугите за проучвания и оценки. Дейности по разглеждане на поуките или последващи оценки на разходите и ползите се извършват само от няколко генерални дирекции. Дори когато се прави това, липсва централизирано обобщение на информацията, което би позволило да се използват по най-добрия начин резултатите, реализирани от външните консултанти. Според одиторите това намалява способността на Комисията да установява потенциални области, нуждаещи се от подобрения. Освен това се увеличава рискът от повторно наемане на консултанти, които в миналото са показали слаби резултати.

Предвид мащаба на възлаганата на външни консултанти работа ЕСП приканва Европейската комисия да подобри начина си на управление на тези ресурси. Тя също така призовава Комисията да увеличи прозрачността, като отчита точно и редовно използваните от нея външни консултантски услуги.

Обща информация

Одитът на ЕСП обхваща услугите на външни консултанти, финансирани от бюджета на ЕС и възложени от Европейската комисия в периода 2017—2019 г., които са отчетени от Комисията като консултации, проучвания, оценки или изследвания. Когато беше целесъобразно, ЕСП разгледа и по-скорошна информация относно използването на външни консултанти. Консултантските услуги в областта на информационните технологии не са включени в настоящия одит.

Специален доклад 17/2022 „Използване на външни консултанти в Европейската комисия – необходими са известни реформи“ е публикуван на уебсайта на ЕСП (www.eca.europa.eu).

Контакт с пресслужбата

Пресслужба на ЕСП: press@eca.europa.eu

- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu — тел. (+352) 691 551 502
- Damijan Fišer: damijan.fiser@eca.europa.eu — тел. (+352) 621 552 224
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu — тел. (+352) 691 553 547